Dosarul nr. 2ac-118/23 Prima instanță, jud. Cuculescu Veronica
(2-22026768-02-2ac-20022023)

DECIZIE

16 mai 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău
În componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul Iurie Cotruță
Judecătorii Ion Țurcan şi Vitalie Cotorobai
Grefier Diana Vascan

Examinînd în cadrul şedinţei publice cererea de apel declarată de avocatul Rață Vadic în interesele SRL „Agrotrade Impex" împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022, în cauza civilă nr.2c-8/2022, intentată la cererea SRL „Agrotrade Impex" împotriva GȚ „Sîrbu Mihail Ion" privind încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul - raportor Iurie Cotruță, a

c o n s t a t a t :

La 24.02.2022, reclamantul SRL „Agrotrade Impex" a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pîrîtului „Sîrbu Mihail Ion" GȚ prin care a solicitat încasarea din contul „Sîrbu Mihail Ion" GȚ în beneficiul SRL „Agrotrade Impex" a sumei de 92 437 lei cu titlu de penalitate contractuală, încasarea din contul „Sîrbu Mihail Ion" GȚ în beneficiul SRL „Agrotrade Impex" a sumei de 91 260 lei cu titlu de venit ratat și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea prezentei cauze.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 13.05.2021 între "Sîrbu Mihail Ion" GȚ în calitate de vînzător și SRL „Agrotrade Impex" în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul de vînzare-cumpărare nr. 130521.

Potrivit pct. 1.1 din Contract: "Vînzătorul se obligă să vîndă și să pună la dispoziția Cumpărătorului Cereale de rapiță, țara de origine fiind Republica Moldova, recolta anului 2021, calitatea: grupa 1 impurități max - 2%; umiditate max – 8% (în continuare marfă), iar cumpărătorul se obligă să achite la timp prețul mărfii și să o preia.

Conform pct. 4.1.1. din Contract, „Vînzătorul se obligă să pună la dispoziția Cumpărătorului marfa convenită la pct. 1.1 strict conform cantității, calității și prețurilor convenite în prezentul contract, în perioada 25.06.2021 – 25.07.2021."

Totodată, potrivit pct. 5.1. din Contract, „Prețul total al mărfii livrate constituie 637 500 (șase sute treizeci și șapte mii cinci sute) lei. Suma rezultată unei cantități de 75 ton +/-5%, respectiv prețul pentru 1 tonă de rapiță constituie 8 500 lei inclusiv TVA.”

A menționat că, potrivit pct. 5.2. din Contract, cumpărătorul s-a obligat să achite 30% din prețul total al Contractului timp de 5 zile lucrătoare de la data semnării prezentului contract, suma restantă, urmând a fi achitată în ziua încărcării mărfii.

Potrivit pct. 8.1. din Contract, „În cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a clauzelor prezentului Contract, partea vinovată va repara prejudiciile cauzate, inclusiv venitul ratat.”

Totodată, conform pct. 8.2. din Contract, „În cazul depășirii termenului de punere la dispoziție a mărfii conform caracteristicilor convenite ce țin de cantitate, calitate sau preț, Vînzătorul urmează să achite în folosul Cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,5% din prețul mărfii indicat la pct. 5.1. până la remedierea totală a neconformităților de către Vînzător, fapt care va fi consemnat printr-un acord adițional la prezentul Contract.”

A explicat că, prin ordinul de plată nr. 1030 din 19.05.2021, SRL „Agrotrade Impex” a achitat în contul „Sîrbu Mihail Ion” GȚ suma de 191 250 lei în calitate de avans potrivit Contractului.

Menționează că la 26.07.2021, „Sîrbu Mihail Ion” GȚ a vîndut marfă în cantitate de 24 300 kg, prețul total al mărfii constituind 206 550 lei (TVA inclus), lucru stabilit și prin factura fiscală seria***** din 26.07.2021. SRL „Agrotrade Impex” a achitat prin ordinul de plată nr. 2060 in 26.07.2021 suma de 30 000 lei.

Ulterior, prin somația din 28.07.2021, recepționată de către pîrîtă la 30.07.2021, a fost solicitat punerea la dispoziție a mărfii contractate în termen de trei zile lucrătoare, lucru nerealizat de către pîrîtă.

Prin somația din 26.08.2021, recepționată de către pîrîtă la 10.09.2021, a fost solicitată achitarea penalității contractuale și a venitului ratat.

A invocat că, prin răspunsul din 14.09.2021, „Sîrbu Mihail Ion” GȚ a refuzat achitarea sumelor solicitate.

Prin somația din 12.10.2021, recepționată de către pîrîtă la data de 15.10.2021, a fost solicitat în mod repetat achitarea penalității contractuale și a venitului ratat.

A menționat că, potrivit pct. 8.2. din Contract, „Sîrbu Mihail Ion” GȚ urma să execute obligația de a pune la dispoziția SRL „Agrotrade Impex” a mărfii convenită conform cantității, calității și prețului convenit în Contract, în perioada 25.06.2021 – 25.07.2021. Obligațiile contractuale asumate de „Sîrbu Mihail Ion” GȚ nu au fost executate pe deplin, respectiv, SRL „Agrotrade Impex” este

îndreptățită de a încasa penalitate contractuală în mărime de 0,5% pe zi, în mărime de 92 437 lei, din prețul mărfii, pentru perioada 26.07.2021 – 23.08.2021.

La 26.07.2021 între SRL „Agrotrade Impex” în calitate de vînzător și SRL „Ezean Graun” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vînzare cumpărare nr. BRB 1350, potrivit căruia vânzătorul s-a obligat să vândă, iar cumpărătorul să cumpere produsul rapiță, originea R. Moldova, nemodificată genetic, în cantitate de 300 tone +/- 10%.

Conform pct. 3 din Contract, prețul contractului de vînzare a produsului a fost stabilit 487 Euro/Tona. Potrivit pct. 2 contractul a intrtat în vigoare la data semnării acestuia și se va derula pînă la 05.08.2021.

În conformitate cu pct. 6 din Contract, „Marfa se livrează în condiția de livrare CPT Terminal Vamal Braila, încărcată în camion și va fi pusă la dispoziția Cumpărătorului de Vînzător în perioada stabilită de comun acord –România.

În cazul depășirii termenului de livrare a mărfii, Cumpărătorul are dreptul de a cere Vînzătorului penalitate de 0,04% calculată la valoarea sumelor datorate, începînd cu data plății efective a acestor sume de către Vînzător….”

Avînd în vedere că între SRL „Agrotrade Impex” și SRL „Ezean Grain” au existat raporturi contractuale de vînzare – cumpărare a rapiței și reieșind din faptul că ”Sîrbu Mihail Ion” GȚ nu a pus la dispoziția Cumpărătorului marfa convenită, SRL „Agrotrade Impex” a fost nevoită să procure marfă de la alți producători locali cu un preț majorat pentru a-și executa obligațiile contractuale față de partenerii din România.

Dat fiind faptul că, „Sîrbu Mihail Ion” GȚ s-a obligat să livreze cantitatea de 75 tone cereale de rapiță livrînd doar 24,3 tone, restul mărfii SRL „Agrotrade Impex” a procurat-o de la alți agenți economici cu prețul de 10,3 lei/1kg (inclusiv TVA), în acest sens SRL „Agrotrade Impex” a ratat un venit de 1,8 lei/1kg (prețul convenit cu ”Sîrbu Mihail Ion” GȚ). La cantitatea nelivrată, 50,7 tone =75 tone (obligație asumată de ”Sîrbu Mihail Ion” GȚ să livreze) – 24,3 tone (cantitate efectiv livrată de către vînzător), SRL „Agrotrade Impex” a ratat un profit în mărime de 91 260 lei = 50,7 tone (cantitate nelivrată) * 1 800 lei/tonă (profit ratat pentru o tonă).

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. art. 174 alin. (1), 175 alin. (1) lit. a), 177 alin. (1, 2) Cod de procedură civilă, art. art. 19 alin. (2), 936 alin. (1) și 947 alin. (1-3) Cod civil

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Agrotrade Impex” împotriva GȚ „Sîrbu Mihail Ion” privind încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 decembrie 2022, în termenul legal, avocatul Rață Vadic în interesele SRL „Agrotrade Impex” a depus

cerere de apel însă fără a indica motivele de fapt și de drept și fără a anexa bonul de plată a taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău emisă la 28 februarie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Rață Vadic în interesele SRL „Agrotrade Impex" împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022, oferind apelantului SRL „Agrotrade Impex" un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată redactată pe suport de hârtie și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 4133,25 lei (patru mii o sută treizeci și trei lei 25 bani), în original și ștampilat de instituția emitentă.

La 20 martie 2023, SRL „Agrotrade Impex" a depus cerere de apel motivată, concomitent și bonul de plată a taxei de stat.

În motivarea cererii de apel a indicat motivele de fapt și de drept din acțiune, suplimentar a indicat că potrivit pct. 4.1.1. din Contract, „ Vânzătorul se obligă să pună la dispoziția cumpărătorului marfa convenită în prezentul contract, în perioada de 25.06.2021- 25.07.2021."

Potrivit pct. 8.2. din Contract părțile au prevăzut că, „ în cazul depăşirii termenului de punere la dispoziţie a mărfii conform caracteristicilor convenite ce ţine de cantitate, calitate sau preţ, vânzătorul urmează să achite în folosul cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,5% din preţul total al mărfii indicate la pct. 5.1. până la remedierea totală a neconformităţii de către vânzător, fapt care va fi consemnat printr-un acord adiţional la prezentul contract.

Obligaţia de punere la dispoziţie a mărfii nefiind executată corespunzător de către GŢ „Sîrbu Mihail Ion", respectiv, SRL „AGROTRADE IMPEX" este îndreptățită de a încasa penalitate contractuală în mărime de 0,5 % pe zi din preţul mărfii, astfel, pentru perioada 26.07.2021 - 23.08.2021 s-a acumulat o penalitate în sumă de 92 437 (nouăzeci şi două mii patru sute treizeci şi şapte) MDL.

Menționează că în speță nu pot fi luate în considerație argumentele instanței de fond precum că „Agrotrade Impex" SRL nu a probat faptul că vânzătorul „Sîrbu Mihail Ion" GŢ a refuzat să-i pună la dispoziție cantitatea de marfa indicată în pct. 5.1. din contract (75 tone) în perioada indicată în pct. 4.1.1. din Contract (25.06.2021 -25.07.2021).

Conform Contractului marfa urma sa fie pusă la dispoziția cumpărătorului în perioada 25.06.2021 - 25.07.2021, în această perioadă părțile au purtat discuții referitor la vânzarea mărfii, inițial, vânzătorul amâna punerea la dispoziția cumpărătorului a mărfii, ulterior, vânzătorul a refuzat să pună la dispoziția cumpărătorului marfa argumentând că preţul de vânzare stabilit la semnarea Contractului crescuseră foarte mult în raport cu prețul mărfii din perioada limită de

livrare, în final, vânzătorul a fost de acord să pună la dispoziția cumpărătorului marfa în limita avansului achitat de către cumpărător.

Nu poate fi luată în calcul alegaţiile instanţei de fond precum că cumpărătorul nu a făcut dovada prezentării mijloacelor sale de transport pentru a ridica marfa de la depozitul vânzătorului, ori, părțile au stabilit data limită de predare a mărfii 25.07.2021, până la data limită de livrare vânzătorul a refuzat să elibereze marfa, respectiv era un nonses ca cumpărătorul să se deplaseze la depozitul vânzătorului având în vedere refuzul expres al acestuia de a pune marfa la dispoziție, următoarea zi termenului limită de livrare, la data de 26 iulie 2021 GŢ „Sîrbu Mihail Ion" a fost de acord să vândă (a pus la dispoziţia cumpărătorului) marfa în cantitate de 24 300 kg, acest lucru este stabilit şi prin factura fiscală seria***** din 26.07.2021, respectiv, vânzătorul a consimțit juridic prelungirea perioadei de punere la dispoziție a mărfii, totodată, acest lucru scoate în evidență trei momente esențiale pentru soluționarea cauzei: 1. vânzătorul a consimțit vânzarea mărfii ulterior termenului limită de livrare; 2. constată că cumpărătorul şi-a executat obligația de a prelua marfa pusă la dispoziție de către vânzător; 3. stabilește că vânzătorul nu şi-a executat pe deplin obligația de a pune la dispoziția cumpărătorului marfa în cantitate totală de 75 tone potrivit prevederilor contractuale.

Astfel, dacă instanța de fond invoca faptul că cumpărătorul nu a preluat marfa în termenul prevăzut în Contract, cum se explică faptul că după termenul limită, vânzătorul a pus la dispoziție o parte din marfa şi nu a pus la dispoziție cantitatea totală.

Faptul că vânzătorul nu şi-a executat obligația integral de a pune la dispoziția cumpărătorului cantitatea totală de marfa se stabilește şi prin somația cumpărătorului din 28.07.2021, recepționată de către vânzător la 30.07.2021, somație prin care a fost solicitat punerea la dispoziția cumpărătorului a mărfii contractate în termen de trei zile lucrătoare, somație care a rămas fără nici un răspuns.

Un alt argument important care demonstrează că vânzătorul nu are o poziție fermă referitor la prezenta cauză este şi faptul că prin răspunsul din 14.09.2021 oferit cumpărătorului a invocat că: „ rapița în cantitate de aproximativ 50 tone a fost păstrată până la finele lunii august, dar dvs. nu aţi ridicat-o. ", astfel, cum putea sa invoce că cantitatea a fost păstrată pâna la finele lunii august şi nu a fost preluată de către cumpărător când camioanele cumpărătorului au fost prezente la depozitul vânzătorului la 26.07.2021, mai mult decât atât, la 28.07.2021 cumpărătorul a solicitat prin somație punerea la dispoziție a restului mărfii nelivrate, în cazul în care marfa era disponibilă pentru preluare aşa cum invocă vânzătorul până la finele lunii august, care mai era sensul ca cumpărătorul să

înainteze somație, totodată, lipsa răspunsului la somația menționată consideră că constituie refuz tacit de a pune marfa la dispoziție.

În altă ordine de idei, faptul că vânzătorul a refuzat sa pună la dispoziție marfa se mai demonstrează şi prin faptul că cumpărătorul ca urmare a refuzului vânzătorului de a vinde marfa convenită, a mers la alţi agenţi economici şi a procurat același tip de marfa cu un preţ mult mai scump, nu este logic să invoci că cumpărătorul a refuzat să se prezinte la sediul vânzătorului sa ridice marfa vândută cu un anumit preţ şi totodată cumpărătorul cumpără aceiași marfa de la alţi agenți economici cu prețul mai scump de 1 800 MDL per tonă, cumpărătorul din contra fiind cointeresat sa procure marfă cu preţ mai mic.

În acest sens concluzionează că cumpărătorul a demonstrat pe deplin faptul că vânzătorul nu a pus la dispoziția cumpărătorului marfa potrivit condițiilor contractuale, instanța de fond nemotivând suficient nici unul din argumentele supra invocate, totodată, argumentele invocate de către pârâtă în instanța de fond de fapt o dezavantajează, neexistând o poziție fermă a acesteia în raport cu obiectul prezentului litigiu şi înscrisurile anexate la materialele cauzei „AGROTRADE IMPEX” SRL şi „EZEAN GRAIN” SRL sunt parteneri de afaceri de mai mult timp, pe parcursul anilor 2021 au existat mai multe contracte de vânzare cumpărare, dintre care Contractul de vânzare cumpărare nr. ***** şi Contractul de vânzare cumpărare nr. BRB 1350/26.07.2021.

Prin Contractul nr. *****, „AGROTRADE IMPEX” SRL în calitate de vânzător s-a obligat să vândă către SRL „EZEAN GRAIN” în calitate de cumpărător, produs rapiţă, origine Republica Moldova, nemodificată genetic, în cantitate de 100 Tone +/- 10%.

Potrivit pct. 2 din Contractul menționat supra, „Prezentul contract intră în vigoare la data semnării acestuia, se va derula până la 29.07.2021.”

Potrivit pct. 3 din Contractul menționat supra, „Preţul contractului de vânzare a produsului este stabilit de 502 Euro/TO - taxare inversă la cursul BNR valabil la data emiterii facturii.”

Potrivit pct. 5 din Contract, „Vânzătorul livrează marfa încărcată în camion, respectând condițiile de livrare CPT TERMINAL VAMAL BRAILA la opțiunea cumpărătorului, conform INCOTERMS 2010.”

Obligații de livrare a mărfii de către „AGROTRADE IMPEX” SRL către „EZEAN GRAIN” SRL au fost stabilite şi prin Contractul de vânzare cumpărare nr. BRB 1350/26.07.2021.

Având în vedere că între „AGROTRADE IMPEX” SRL şi SRL „EZEAN GRAIN” au existat raporturi contractuale de vânzare cumpărare a rapiţei, şi reieşind din faptul că GŢ „Sîrbu Mihail Ion” nu a pus la dispoziţia Cumpărătorului cantitatea de marfa convenită, SRL „AGROTRADE IMPEX” a fost nevoită să

procure marfa de la alţi producători local cu un preţ majorat pentru aşi executa obligațiile contractuale față de partenerii din Romania.

Dat fiind faptul că GŢ „Sîrbu Mihail Ion” s-a obligat să livreze cantitatea de 75 tone cereale de rapiţă livrând doar 24,3 tone, restul mărfii SRL „AGROTRADE IMPEX” a procurat-o de la alţi agenţi economici cu preţul de 10,3 MDL/1 KG (inclusiv TVA (a se vedea facturile fiscale seria IJ0642624; IJ0642625; IJ0642626)), în acest sens „AGROTRADE IMPEX” a ratat un venit de 1,8 MDL/1 KG = 10,3 MDL/KG (preţul mărfii achitat de către SRL „AGROTRADE IMPEX” - 8,5 MDK/KG (preţul convenit cu GŢ „Sîrbu Mihail Ion).

La cantitatea nelivrată 50,7 tone = 75 tone (obligaţie asumată de GŢ „Sîrbu Mihail Ion să livreze) - 24,3 tone (cantitate efectiv livrată de către vânzător), SRL „AGROTRADE IMPEX” a ratat un profit în mărime de 91 260 MDL = 50,7 tone (cantitate nelivrată) x 1800 lei/tona (profit ratat pentru o tonă), profit care urmează a fi încasat din contul pârâtei.

Luând în considerație că apelanta a suportat cheltuieli de judecată sub forma de taxă de stat în mărime de 5 511 MDL (instanţa de fond) şi 4 133.25 MDL (curtea de apel), în total 9 644.5 MDL, totodată, apelanta a suportat cheltuieli de asistenţă juridică în sumă de 7 000 MDL pe durata examinării prezentului litigiu, lucru confirmat şi prin factura fiscala ***** din 31.08.2021, consideră că aceste cheltuieli urmează a fi încasate din contul intimatei.

Suma cheltuielilor de asistenţă juridică este necesară, realmente angajată şi rezonabilă ca mărime.

Prin referința depusă de GȚ „Sîrbu Mihail Ion” s-a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului SRL „Agrotrade Impex”, avocatul Chișca Maxim a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În ședința instanței de apel reprezentantul intimatului GȚ „Sîrbu Mihail Ion” avocatul Cebotari Andrei a solicitat respingerea cererii de apel depusă de SRL „Agrotrade Impex”, cu menținerea Hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând concluziile expuse în hotărârea supusă apelului în coroborare cu argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează că cererea de apel depusă de SRL „Agrotrade Impex” urmează a fi respinsă, iar hotărârea Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022 urmează a fi menținută, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2) și (5) CPC, instanța de

apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Înaintând prezenta acțiune împotriva GȚ „Sîrbu Mihail Ion”, în baza circumstanțelor expuse, SRL „Agrotrade Impex” a solicitat încasarea sumei de 92 437 lei cu titlu de penalitate contractuală, încasarea din contul „Sîrbu Mihail Ion” GȚ în beneficiul SRL „Agrotrade Impex” a sumei de 91 260 lei cu titlu de venit ratat și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea prezentei cauze.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a conchis în privința netemeiniciei acțiunii, dispunând respingerea acțiunii ca nefondată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că la data de 13.05.2021 între „Sîrbu Mihail Ion” GȚ în calitate de vânzător și SRL „Agrotrade Impex” în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul de vânzare-cumpărare nr. 130521, prin care „Sîrbu Mihail Ion” GȚ s-a obligat să-i vândă SRL „Agrotrade Impex” cereale de rapiță, țara de origine fiind R. Moldova, recolta anului 2021, calitatea: grupa 1 impurități max - 2%; umiditate max – 8%.

Potrivit pct. 4.1.1. din Contract, vînzătorul s-a obligat să pună la dispoziția Cumpărătorului marfa convenită la pct. 1.1 strict conform cantității, calității și prețurilor convenite în prezentul contract, în perioada 25.06.2021 – 25.07.2021.

Prețul total al mărfii, conform pct. 5.1. din Contract, constituia 637 500 lei. Suma rezultată unei cantități de 75 ton +/-5%, respectiv prețul pentru 1 tonă de rapiță constituia 8 500 lei inclusiv TVA.

În conformitate cu pct. 5.2. din Contract, Cumpărătorul s-a obligat să achite 30% din prețul total al Contractului timp de 5 zile lucrătoare de la data semnării contratului, suma restantă, urmând a fi achitată în ziua încărcării mărfii.

Potrivit pct. 8.1. din Contract, partea vinovată de neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a clauzelor contractuale urmează să repare prejudiciile cauzate, inclusiv venitul ratat.

Totodată, conform pct. 8.2. din Contract, „În cazul depășirii termenului de punere la dispoziție a mărfii conform caracteristicilor convenite ce țin de cantitate, calitate sau preț, Vînzătorul urmează să achite în folosul Cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,5% din prețul mărfii indicat la pct. 5.1. pînă la remedierea totală a neconformităților de către Vînzător, fapt care va fi consemnat printr-un acord adițional la prezentul Contract."

Prin somația din 28.07.2021, care a fost recepționată de pârât la 30.07.2021, reclamantul a solicitat punerea la dispoziție a mărfii contractate în termen de trei zile lucrătoare (f.d.19-20).

Ulterior, prin somația din 26.08.2021, care a fost recepționată de pârât la 10.09.2021, reclamantul a solicitat achitarea penalității contractuale și a venitului ratat (f.d.21-24).

Prin răspunsul din 14.09.2021, „Sîrbu Mihail Ion" GȚ a refuzat achitarea sumelor solicitate de către SRL „Agrotrade Impex" argumentând că și-a onorat obligațiile de a pune la dispoziția cumpărătorului marfa până la 25.07.2021, însă marfa nu a fost ridicată din vina cumpărătorului care a motivat că nu dispune de camioane pentru a ridica marfa (f.d.25-26).

Prin somația din 12.10.2021, reclamantul în mod repetat a solicitat achitarea penalității contractuale și a venitului ratat (f.d.27-28).

Instanța de apel conchide că instanța ierarhic inferioară motivat și amplu argumentat, pronunțându-se asupra tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cauzei, având în susținere cadrul legal aplicabil cazului, temeinic a ajuns la concluzia respingerii acțiunii înaintate de SRL „Agrotrade Impex" împotriva GȚ „Sîrbu Mihail Ion" privind încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată.

Conform art. 774 alin.1 Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art.775 alin. (1) Cod civil, "Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei".

Potrivit art. 776, Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 858 alin.1, 2 Codul civil statuează că, temeiul executării rezidă în

existenţa unei obligaţii. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În corespundere cu art. 1108 alin. (1) Codul Civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Materialele cauzei cert denotă că între SRL „Agrotrade Impex” și GȚ „Sîrbu Mihail Ion” au fost stabilite raporturi comerciale derivate din contractul nr. 130521 din 13 mai 2021. Conform obiectului contractului, vânzătorul se obligă să vândă şi să pună la dispoziția cumpărătorului cereale de rapiţă, ţara de origine fiind Republica Moldova, recolta anului 2021, calitatea: grupal impurități max- 2%; umiditate max- 8%,(în continuare ’’marfa”), iar cumpărătorul se obligă să achite la timp preţul mărfii şi să o preia.

Conform cererii de chemare în judecată, apelantul solicită încasarea din contul GȚ „Sîrbu Mihail Ion” în beneficiul „Agrotrade Impex” SRL suma de 92 437 MDL cu titlu de penalitate contractuală, încasarea din contul GȚ „Sîrbu Mihail Ion” în beneficiul „Agrotrade Impex” SRL suma de 91 260 MDL cu titlu de venit ratat.

Colegiul reține că în conformitate cu punct. 8.2 al contractului de vânzare-cumpărare ***** din data de 13.05.2021 în cazul depășirii termenului de punere la dispoziție a mărfii conform caracteristicilor convenite ce ţine de cantitate, calitatea sau preţ, vânzătorul urmează să achite în folosul cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,5% din prețul total al mărfii indicat la pct. 5.1 până la remedierea totală a neconformităților de către vânzător, fapt care va fi consemnat pintr-un acord adiţional la prezentul contract.

Potrivit suportului probatoriu nu se atestă că GȚ „Sîrbu Mihail Ion”, a încălcat prevederile pct. 8.2 al contractului şi prin urmare nu a pus la dispoziția apelantului marfa prevăzută în contractul de vânzare -cumpărare *****, or în conformitate cu pct. 4.2.2 al contractului cumpărătorul se obligă să ridice marfa în cantitatea şi calitatea convenită la pct. 1.1 în perioada indicată la punctul 4.1.1 de la depozitul vânzătorului, care este amplasat în r. Rezina, s. Meseni.

Colegiul reține că în perioada 25.06.2021-20.07.2021 (perioada contractuală), apelantul nu a făcut dovada faptului că s-a prezentat la GȚ „Sîrbu Mihail Ion” pentru a ridica marfa, la fel acesta nici nu a probat faptul că s-a deplasat la depozitul pârâtului din r. Rezina, s. Meşeni, iar conform art. 1116 al Codului civil, cumpărătorul este obligat să efectueze acțiuni care, în conformitate cu uzanțele, sînt necesare din partea lui pentru garantarea predării şi primirii bunului dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat nu a dat apreciere somației expediată la 28.07.2021 (f.d.19) de către SRL „Agrotrade Impex” în adresa „Sîrbu

Mihail Ion” GȚ, ca fiind o probă care ar confirma că GȚ „Sîrbu Mihail Ion” a refuzat eliberarea mărfii, or după cum s-a menționat mai sus SRL „Agrotrade Impex” era obligat conform pct. 4.2.2 să ridice marfa de la depozitul vânzătorului în perioada 25.06.2021-25.07.2021. Prin urmare acesta urmează să dovedească faptul că s-a adresat pârâtului anume în perioada prevăzută în contract în oct. 4.1.1 cu solicitarea de a i se elibera marfa.

Având în vedere că marfa nu a fost ridicată de la depozitul vânzătorului din neglijența cumpărătorului fiind încălcate prevederile pct. 4.2.2 al contractului de vânzare-cumpărare *****, nu se poate pune rea- credinţa pe seama GȚ „Sîrbu Mihail Ion”, ori anume intimatul era cel interesat să pună marfa la dispoziția cumpărătorului conform contractului şi a pus la dispoziția cumpărătorului marfa, însă, din motive necunoscute, apelantul nu s-a prezentat cu tehnică auto pentru a ridica marfa, or SRL „Agrotrade Impex” nu a demonstrat prin careva probe faptul că s-a prezentat pentru a prelua marfa, conform înțelegerii contractuale prealabile și la fel nici nu a efectuat plata în prealabil pentru marfă, în cazul în care cu adevărat intenționa să ridice marfa de la GȚ „Sîrbu Mihail Ion”.

Cu referire la pretențiile privind încasarea sumei de 91 260 lei cu titlu de venit ratat, Colegiul consideră că constată instanța de fond întemeiat a respins-o, deoarece este una subsecventă pretenției inițiale.

În conformitate cu art. 934 alin. (1) Cod civil, creditorul are dreptul la despăgubiri pentru întregul prejudiciu cauzat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului în care debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată.

Iar în corespundere cu art. 936 alin. (1) Cod civil, despăgubirile pentru prejudiciul patrimonial cauzat prin neexecutarea obligației reprezintă suma de bani care va pune creditorul, pe cît este posibil, în situația în care s-ar fi aflat dacă obligația s-ar fi executat în mod corespunzător. Aceste despăgubiri acoperă dauna suferită real (inclusiv cheltuielile suportate și reducerea valorii bunului) și profitul ratat de creditor.

Potrivit art. 1112 alin. (1) Cod civil, vânzătorul trebuie să predea bunul: a) la data stabilită în contract sau la data care poate fi dedusă din contract; b) în orice moment în cursul perioadei stabilite în contract sau determinate prin referire la contract, cu excepția cazului în care din împrejurări rezultă că alegerea datei revine cumpărătorului; c) într-un termen rezonabil calculat de la data încheierii contractului, în celelalte cazuri.

Colegiul reține că SRL „Agrotrade Impex” a încheiat două contracte de vânzare-cumpărare nr. nr. ***** și ***** cu „Ezean Grain” SRL (cumpărător), prin care se obligă să vândă acestuia 100 t. și 300 t. de Rapiță (f.d. 31,51), însă nu și-a onorat obligațiunile contractuale de ridicare a mărfii de la depozitul vânzătorului GȚ „Sîrbu Mihail Ion”. Prin urmare, SRL „Agrotrade Impex” și-a asumat un risc pe cont propriu de executare a obligaţiilor faţă de „Ezean Grain”

SRL, chiar dacă în mod conştient cunoştea că nu a ridicat marfa de la depozitul reclamantului „Sîrbu Mihail Ion” GȚ.

Mai mult, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că SRL „Agrotrade Impex” nu a informat vânzătorul GȚ „Sîrbu Mihail Ion” despre faptul că avea obligațiuni față de alți agenți economici, executarea cărora depinde de executarea contractului de vînzare-cumpărare nr. 130521 din 13.05.2021.

Având în vedere că SRL „Agrotrade Impex” nu a executat în modul corespunzător, cu bună-credință obligațiile pe care și le-a asumat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 130521 din 13.05.2021, instanța de fond întemeiat a respins solicitarea cu privire la încasarea datoriei, or în conformitate cu art. 775 Cod civil, atît debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Cât privește încasarea cheltuielilor judiciare, Colegiul reține următoarele:

Potrivit art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată

Așadar, în raport de considerentele mai sus menționate, se atestă corectitudinea soluției instanței de fond de respingere a pretenției înaintată de SRL „Agrotrade Impex” privind încasarea cheltuielilor de judecată, deoarece respingere integrală a acțiunii, îl decade pârâtul „Sîrbu Mihail Ion” GȚ, din obligația de a compensa reclamantei cheltuielile de judecare a cauzei.

Sintetizând cele relatate, instanța de apel conchide că hotărârea judecătorească contestată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios.

Drept urmare, completul decelează că, apelantul SRL „Agrotrade Impex” nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond, iar argumentele înserate în cererea de apel sânt similare celor examinate de instanța ierarhic inferioară, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanței inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate de către SRL „Agrotrade Impex” în cererea de apel sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe.

În temeiul celor expuse, în conformitate cu prevederile art.385,389-390

din CPC, Colegiul civil

D e c i d e:

Se respinge cererea de apel depusă de avocatul Rață Vadic în interesele SRL „Agrotrade Impex”.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Orhei sediul Rezina, emisă la 01 decembrie 2022, în cauza civilă nr.2c-8/2022, intentată la cererea SRL „Agrotrade Impex” împotriva GȚ „Sîrbu Mihail Ion” privind încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului, judecătorul Iurie Cotruță

Judecătorii Ion Țurcan

Vitalie Cotorobai